

*Tijdschrift
voor
Numismatiek*

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- & PENNINGKUNDE

VOL. XXV — Maandelijks tijdschrift — Nr 4 - 1975

Verantw. uitgever & redactie: **MOORS E.**
Oude Antwerpse baan, 161 MECHELEN

Bijdrage: Beschermend lid: 375 fr.
Lid: 250 fr. — Buitenland: 275 fr. te storten aan
LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, 1200 Brussel of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

TENTOONSTELLING E.G.M.P

Naar aanleiding van haar 25^e verjaardag richt het E.G.M.P. te Antwerpen, met medewerking van alle leden, een huldententoonstelling in de Hoofdzetel Kredietbank « Boerentoren » Meir Antwerpen van 8 tot 21 November 1975. Deze tentoonstelling wil een weergave zijn van de werking en resultaten van ons Genootschap.

Een **katalogus** met verkorte teksten, voor elke toonkast, zal deze tentoonstelling nog ontvankelijker en aantrekkelijker maken.

Voor deze gelegenheid slaat het E.G.M.P. een **penning**, 30 mm, met als voorzijde de blijde intrede van Albrecht en Isabella.

goud - 18 kt 4.350 Fr., - vooraf in te schrijven (Dhr. LE MAIRE P.)

zilver - 950/000 250 Fr., - + katalogus - beperkt slagaantal

koper 50 Fr., - + katalogus - 1000 stuks

Deze gegevens kunnen nog onderhevig zijn aan kleine prijsschommelingen.

DE SULTANS VAN DELHI

(vervolg)

Het is soms lastig, bij bepaalde perioden uit de muntgeschiedenis van de Sultans van Delhi, de koperen- en de munten uit biljoen, uit elkaar te scheiden. Om deze reden verkoos ik de studie ervan gelijktijdig aan te vatten.

Trouwens, het is niet omdat ze als laatste behandeld werden, dat dit gedeelte van de aanmunting der sultans minder belangrijk zou zijn. Er bestaan verscheidene types van en soms vindt men jaartallen op de goede exemplaren en de stukken zijn nog goedkoop te verkrijgen. Kortom, voor de kandidaat liefhebber, nog veel vermaak in het verschiet.

De Turken :

In Indië bestond er, toen de Turken er arriveerden, een oude traditie van aanmunting met biljoen : Zij eerbiedigden deze gewoonte en gingen verder met de aanmaak van deze stukken, tot dan toe « Dehlivals » genoemd en vanaf Itutmish kregen ze de benaming « jitals ». Zij wegen tussen 3 en 3,5 gram. Men kent er geen onderverdelingen van. Bij deze munten kan men vijf types onderscheiden, deze van de Turkse dynastie komen het veelvuldigst voor.

3.1. Het ruitertype met op de keerzijde een inschrift in het Arabisch.

Dit type werd door alle sultans van deze groep, tot en met Balban, geslagen.

3.2. Het ruitertype/stier⁽¹⁾ gangbaar sinds het begin der dynastie tot aan Mas'ūd.

3.3. Het type uitsluitend van inschriften voorzien — soms zeer kort op de voor- en keerzijde zonder dierlijke of menselijke afbeeldingen en wat dat betreft meer in overeenstemming met de voorschriften van de Koran. De inschriften zijn soms aangevuld met kadermotieven of met Arabesken.

3.4. Het type met de stier en voorzien van Arabisch inschrift op de keerzijde. Blijkbaar werd dit type enkel uitgegeven door Mohammad bin Sām.

3.5. Het type met Arabisch inschrift op de voorzijde en in het Nagari op de keerzijde, geslagen door Itutmish.

De koperen munten van de Turken worden gemakkelijk verward met de voorgaande soort. Men begrijpt allicht dat het voor handige lui aantrekkelijk was zelf koperen munten uit te geven en deze voor stukken in biljoen te laten doorgaan!

Men moet alleszins het bestaan van een specifieke aanmunting van koper erkennen. Een gedeelte dezer aanmunting, vooral deze van

(1) Stier van Siva.

Balban, schijnt gebaseerd te zijn geweest op een standaard van \pm 4 gram voor wat de fulūs betreft. Itutmish en anderen hebben ook zeer kleine koperen stukken uitgegeven, adls genoemd, en wegende ongeveer 0,8 gram.

De afwijkingen in het gewicht van de koperen stukken doet vermoeden dat men de stukken afwoog bij de wisselhandelaars.

De Khaljis :

De aanmunting van biljoen is de enige die op systematische wijze door al de Khaljis bedreven werd.

Het schijnt dat op zekere tijdstippen twee in wisselwaarde verschillende stukken van biljoen geslagen werden. Dit van de kleinste waarde was tweetalig : een kort muselmaans inschrift met rondom een inschrift in Nagari. Ik vestig de aandacht op het verschijnen van datums in Arabische cijfers (en soms Indische) omstreeks 700 AH onder Muhammad II. Terloops merken we de overvloedige aanmunting van Muhammad II op, waarvan niet minder dan acht variëteiten van biljoen (waaronder vierkante stukken) gekend zijn.

De koperen aanmunting omvat, zoals bij de voorgaande dynastieën, fulūs en 'adls (hier in gewichtwaarde gelijk aan \pm een halve fulūs) van Muhammad II kent men vierkante fulūs. De koperen munten van Kḥusrū zijn zeldzaam.

De Tughlukken

De munten van biljoen.

Tughluk heeft munten van biljoen geslagen van de twee gekende types der voorgaande dynastie. Deze tweetalige munten verdwijnen omstreeks 721 AH en de anderen schijnen een waarde van een twaalfde tankah (māsha) te hebben gehad.

De munten van biljoen van Muhammad III getuigen van de poging van deze sultan, in 730-732 AH, om de zilveren tankah door een tankah van biljoen of van koper te willen vervangen. Het betreft hier de eerste vermindering in wisselwaarde van de Tankah. Onder Akbar, de groot moghool, zal de tankah een gewone koperen munt worden.

Het biljoen van Muhammad III is zeer verscheiden : er zijn stukken van allerlei gewicht. Men vindt⁽²⁾.

van het type A : 3,5 g.

van het type B : 8,8 g - 3,5 g.

van 730-732 AH 7 tot 8,8 g. - 3,5 tot 5,4 - 1,6 g.

van het type C : 8,8 - 3,5 g tot 4,5 g.

van het type D : 8,8 g - 3,5 g.

(2) Alle gewichten zijn approximatief wel te verstaan, want de verspreiding der gewichten en van zekere types, is zeer groot.

Van Mahmūd kent men het gewone geld van 3,5 g.

Men heeft veel geredetwist over de gebruikte gewichtstandaard en de overeenstemmende waarde van de verschillende stukken.

Weerhouden we volgend model : (Theorie van M. Wright).

Stuk van 96 ratis	± 11,4 g.
80	9,5 g.
64	8 g.
48	5,7 g.
40	4,8 g.
32	4 g.
20	2,4 g.

De kwaliteit van het biljoen werd in het verloop der tijden zodanig verlaagd dat Mahmud II het niet meer opportuun vond er nog verder munten van te slaan.

Het is merkwaardig vast te stellen dat het biljoen (en het koper) van Tughluk II, welke slechts zes en een halve maand regeerde, als courant beschouwd wordt.

De koperen munten.

De versnippering van de gewichten der koperen munten van Tughluk doet opnieuw denken aan een veranderlijke wisselwaarde van deze stukken.

Dezelfde opmerking geldt voor de munten van Muhammed III waarvan men volgende types kent : B, van 730-732, C en D. Het gewicht dezer stukken is dikwijls lager dan 3,5 g, maar bereikt soms 4,2 g.

Van Mahmūd kent men geen koperen munten.

Geleidelijk wordt het moeilijker het verschil tussen munten van biljoen en van koper te kunnen onderscheiden.

De standaarden der gewichten maken deel uit van hetzelfde systeem als van het biljoen, maar de verschillende sultans hebben nooit munten van biljoen en van koper met een zelfde gewicht geslagen. Het zou blijken dat in het begin van de 8ste eeuw van de Hidjra, de rapporten over de waarden van goud en zilver zich verhouden als 10/1 en de waarde van het zilver tot koper als 80/1 : ongeveer 890 g. koper was evenwaardig aan een zilveren tankah.

De Sayyieden

De sayyieden komen, voor de niet edele metalen hier bestudeerd, eveneens minder voor bij de verzamelaars, dan de andere dynastiën. Het koper gebruikten ze voor de aanmunting van stukken van ± 11 g en 5,5 g. onder Alām shāh ziet men terug stukken van 9,3 g. en 4,7 g. verschijnen.

De Lcdis

Bahlūl past eveneens de bimetalige aanmunting van biljoen en koper toe.

Zijn tankahs van biljoen wegen oorspronkelijk 9,5 g. (waarvan 1,5 g. zilver). Maar er wordt spoedig een nieuwe standaard gekozen van 3,7 g. De geschiedenisboeken van destijds leren ons dat op dit ogenblik de kosten van levensonderhoud in Indië bespottelijk laag waren : een man verdiende 5 tankahs per maand. Zijn fulūs van koper wogen aanvankelijk 5,8 g. Maar een nieuwe standaard van 9 g. (met een dubbele fulūs van 9,7 g.) werd aangenomen omstreeks 862 AH. Enkel de dubbele fulūs zal vanaf 890 AH. geslagen worden. Er bestaan zeldzame halve-fulūs. Sikandar ging verder met het uitgeven van tankahs met de standaard 3,7 g. Zijn aanmunting was bijzonder overvloedig tussen 917 en 919 AH. Hij gaf eveneens halve, vierde en achtste tankahs uit. Ibrahim II heeft halve en vierde fulūs geslagen. Van hem kent men ook een vierante munt van het type van Malwā van 7,4 g. Het gekende stuk van Mahmūd weegt 9,1 g.

De Suris

De koperen munten werden waarschijnlijk paisa genoemd ten tijde van Sh̄hēr Sh̄hāh (zij zullen « dam » van hetzelfde gewicht, door de mogholen genoemd worden) Zij wegen 21 g. Er bestaan onderverdelingen van de paisa maar deze komen weinig voor. Men vindt vierde, vijfde, tiende, zestiende en twingtigste paisa, volgens de schrijvers. Van Islām sh̄hāh kent men ook een stuk van een en een halve paisa. Men heeft vastgesteld dat ten tijde van de Sūrīs 40 paisa gelijk waren aan een roepie en dat de oude tankah van de sultans van Delhi, nog in omloop, twee paisa waard was. Vermelden we nog dat de munten van Sikandar III en van Ibrahim III zeer zeldzaam zijn.

Ter informatie van mijn lezers, geef ik een bijkomende beschrijving van de munten in niet edele metalen, wegens hun betrekkelijk veelvuldig voorkomen in onze gewesten en hun gematigde prijs.

N° 11. TURK. Muḥammad bin Sām gewicht : 3,23 g.

Voorzijde :	السلطان	de sultan
	المعظم	groot
	معز الدنيا	Mu'izz van het land
	والدين	en van het geloof.
Keerzijde	ابو	vader
	المظفر	van de veroveraar
	محمد بن	Mūhammad bin (zoon)
	سام	Sām

11

N° 12. Idem. gewicht : 3,36 g.

Voorzijde : gehurkte stier naar links met drietand op het achterdeel

Inscript in nagari

Keerzijde : Ruiter naar rechts.
Inscript in nagari

12

N° 13. Raḏīyya Jalālat ed dīn gewicht : 3,67 g.

Voorzijde : السلطان de sultan
المعظم رضية groot Raḏīyya
الدنيا والدين بنت van het land en het geloof
السلطان van de sultan

Keerzijde : Ruiter naar rechts.

13

N° 14 Ghiyāth e dīn Balban gewicht : 3,62 g

Voorzijde : بلبن (Balban) in kring
randschrift in nagari

Keerzijde السلطان الا de sultan opperste
عظم غياث الد Ghiyāth van
نيا والدين het land en het geloof.

14

N° 15 : KHALJĪS Jalāl ed dīn Fīrūz gewicht : 3,32 g.

Voorzijde : شاه shāh
فيروز Fīrūz

Keerzijde : السلطان الا de sultan opperste
عظم جلال الد glorie van het
نيا والدين land en van het geloof.

15

N° 16. ‘Alā ed dīn Muḥammad II gewicht : 3,48 g

Voorzijde : السلطان الا de sultan, opperste
عظم علا الد glorie van het
نيا والدين land en van het geloof

Keerzijde : ابوالمظفر vader van de veroveraar
محمد شاه Muḥammad shāh

(٧) السلطان ١٢ (7) 12 de sultan

16

N° 17. Ḳuṭh es dīn Mubārak shāh gewicht : 3,47 g.

Voorzijde : مبارکشاہ Mubārakshāh
السلطان ابن de sultan zoon
(٧) السلطان ١٨ van de sultan (7) 18

Keerzijde : قطب الدنيا Ḳuṭh (steunpilaar) van het land
والدين en van het geloof

17

N° 18. TUGHLUḲS Ghiyāth ed dīn Tughluḳ I gewicht : 3,45 g.

Voorzijde : شاه shāh
تعلق Tughluḳ
randschrift in nagari

Keerzijde : السلطان الغازي de zegerijke sultan
غياث الدنيا helper van het land
والدين en van het geloof.

18

N° 19. Muḥammad III. gewicht : 3,46 g.

Voorzijde محمد بن (Muḥammad zoon.
٧٢٧ تعلقشاہ van Tughluḳshāh 727

Keerzijde السلطان de sultan
العادل de rechtvaardige

19

N° 20 Fīrūz III gewicht : 9,02 g.

Voorzijde : الخليفة امير de khalief emir
المؤمنين خلدت van de gelovigen, die gedijt
٧٧٢ خلافته het khalifaat 772
فيروزشاہ Fīrūzshāh

Keerzijde : (op 2 lijnen)
سلطاني ريت geslagen
جضرة دهلي in de hoofdstad van Delhi

20

N° 21. LÖDĪS Bahlūl Shāh gewicht : 9,37 g.

Voorzijde : في زمن ten tijde
المؤمنين van de gelovigen
امير emir
خدايت خلافته dat het khalifat doet bloeien
877

Keerzijde : المتوكل على de goedgelovige in de
الرحمن بهلول barmhartige Bahlūl
شاه سلطان shāh sultan
حضرة دهلي hoofdstad Delhi

21

N° 22. Sīkandar Shāh II gewicht : 8,97 g.

Voorzijde : Zie nr. 21.
met datum ٩١٧ op de afsnee.

Keerzijde المتوكل على
الرحمن
سكندر شاه Sikandar shāh
بہلول شاہ Bahlūl shah.
سلطان sultan
حضرة دہلی آ hoofdstad Delhi

22

N° 23. SŪRĪS Shēr Shāh

gewicht : 19,45 g.

Voorzijde في عهد ten tijde van
(sic) لأمير de emir
(sic) الحامي al Hāmi
links de datum = 9ε0 = 950

Keerzijde : سلطان sultan.
شاء shāh
شیر shēr
نارنول NĀRNŪL
ضرب geslagen te

23

Robert GURNET

Tafel n° 1

DE MUNTPLAATSEN

Abu	6	Jhusi	6
Agrah	6	Kalpi	6
Alwar	1	Kuraman	1
Anwala	1	Lahor	1
Awadh	6	Lakhnan	6
Badaun	1	Laknanti	1 3
Bakkar	6	Mac Bar	3
Banaris	6	Malot	6
Banaan	1	Narnol	6
Bhanpur	6	Panduah	6
Biana	6	Patna	3
Chunar	6	Qutbabad	2 3
Daru-l-islam	2 3	Raisen	6
Daru-l-khulafat	2	Ranthambor	6
Daru-l-Mulk	2 3 4 5	Sambhal	6
Daulatabad	3	Satgaon	3 6
Delhi	1 2 3 4 5 6	Shahgarh	6
Deogir	2 3	Sharifabad	6
Dhar	3	Shergadh	6
Fakhrabad	1	Shergahr	6
Fathabad	6	Shergarh (Delhi)	6
Gaur	1	Shergarh (Qanaiy)	6
Ghaznih	1	Sind (Sahat-)	3
Gwalior	6	Sinhttanpur	1 3
Hazrot Ronilpur	6	Sunargaon	3
Hissar	6	Tanda (Qil a)	6
Iqlimm-sh-sharq	3	Tilany (Telingana)	3
Jahanpanoh	6	Thirkut	3
Jaunpur	5	Yjain	1

Muntplaatsen gebruikt door

1 = de Turken
2 = de Khaljis
3 = de Tughlukken

4 = de Sayyiden
5 = de Lodis.
6 = de Suris.

NUMISMATISCHE TENTOONSTELLING TE LEUVEN

Ter gelegenheid van haar tienjarig bestaan richtte « Numismatica Leuven » een prachtige tentoonstelling in op zaterdag 14 december 1974.

Bij het eerste overzicht viel al dadelijk op dat deze afdeling getracht heeft al haar leden in deze uitvoering te betrekken.

Alles was vertegenwoordigd, van antiek tot modern, doorspekt met thematische voorstellingen, muntgewichten en weegschaaltjes om de boekenstand niet te vergeten waaronder wij het 4 delig werk « Historische Penningen » van Van Loon aantreffen en een vijfde deel « Inleiding op de numismatiek ».

Na een welkomwoord van de Voorzitter de Heer Peeters, sprak de Heer Lamey, Voorzitter van de Cultuurraad Leuven, de aanwezigen toe.

Hij legde voornamelijk de nadruk op het scheppen van een relatie tussen de numismaat-tentoonsteller en de bezoeker.

Hij zegde verrast te zijn door de verscheidenheid van het tentoongesteld materiaal dat met het nodige geschreven commentaar alles tot zijn recht deed komen.

Als leek in de numismatiek, zo vervolgde de spreker, is het voor mij nog moeilijker om tot de bezoekers het woord te voeren.

Ik heb dit hier wat onderschat qua samenstelling en uitbouw, zodanig dat ik sprakeloos ben en mijn vooropgestelde toespraak enigszins diende te wijzigen aan deze toestand.

Ik verwachtte hier een hobbytentoonstelling en zag tentoongestelde munten waarvan ik meende dat zij alleen in musea te vinden waren.

De spreker loofde Numismatica Leuven (aangesloten bij de Cultuurraad Leuven) en de medewerkers voor het inrichten van deze tentoonstelling die het resultaat is van een amper tienjarig bestaan.

De Voorzitter Peeters ontving van zijn leden voor zijn onverdroten ijver een tinnen schaal met wapenschild als aandenken.

De Beheerraad van het E.G.M.P. was vertegenwoordigd door de Heer Moors E., de Algemene Voorzitter, de Heer P. De Baeck, liet zich schriftelijk verontschuldigen wegens ambtsbezigheden.

Spijtig dat ons cultuurpatrimonium opgebouwd wordt voor leken of vreemdelingen, als men ziet hoeveel belangstelling er maar getoond wordt door onze leden zelf.

Bedenken we nog welk enorm werk en toewijding er nodig is om zulkdanige tentoonstelling in elkaar te zetten.

Aan de Voorzitter en zijn leden nogmaals proficiat voor dit initiatief dat zeker navolging verdient!
E. M.

MUNTEN DIE DOEN GLIMLACHEN

Vermakelijke bijzonderheden over Duitse munten (1924-1945).

Er zijn postzegels die gezocht worden wegens « misdruk » Een klassiek voorbeeld hiervan is de zegel met het inschrift D^FUTSCHES REICH op een bruine zegel van 3 Pfennig uit een courante reeks van Duitse zegels uitgegeven in 1902. Type : profiel van de Germania naar links, waarvoor de bekende operazangeres Anna Fuhring van Berlijn poseerde, op verzoek van keizer Wilhelm II.

Bij het munten slaan zijn de fouten minder talrijk : gewoonlijk gebeurt het toevallig soms wel eens gewild. Zij hebben altijd te maken met beschouwingen, enerzijds over de persoon van de stempelsnijder, anderzijds met gebeurtenissen omtrent de politieke tijdsomstandigheden waarin ze aangemunt werden en de muntverzamelaars hechten er steeds veel belang aan. De « spotmunten » of « scheldmunten » van Straatsburg (1694-1786) zijn aldus een der meeste gezochte en begeerde muntsoort. In deze optiek verdienen de Duitse munten uit de periode 1924-1945 onze bijzondere aandacht. Tijdens de jaren 1924-1925, na de inflatie, gaf de Weimar republiek opnieuw zilverstukken van één en van drie Mark uit (wet van 20 maart 1924) De keerzijde toont ons een adelaar over het gehele veld en het is een werk van Prof. J. Wackerle uit Munchen. Het stuk van drie mark heeft een hol randschrift, het devies

— EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT

Over dit inschrift valt een en ander te zeggen. Voor het jaar 1924 zijn drie verkeerde inschriften bekend :

— EINIGKEIT UNRECHT UND FREIHEIT

— UNDECHT

— UNECHT

Het woord « *unrecht* » van het eerste inschrift betekent « onrecht » wat, zacht uitgedrukt, een armzalige referentie voor een regering is. In het derde inschrift betekent het woord « *unecht* » onecht of vals, wat allesbehalve een aanbeveling is voor een muntstuk. In de jaren 1927-1933, sloeg het « Reich » het bekende vijf mark stuk met de Duitse eik als beeldenaar, naar het werk van Prof. Dasio. De keerzijde

werd nogmaals ontworpen door Wackerle en vertoonde een inschrift rondom de Duitse adelaar.

In het dicht gebladerte van de boom zijn drie dode takken verborgen. Sommigen beweren dat deze met opzet door de olijke stempelsnijder aangebracht zijn...

De takken zouden een symbolische voorstelling zijn van de drie door Duitsland verloren gebieden ingevolge het verdrag van Versailles waarin volksraadplegingen opgelegd werden :

Elzas - Lotharingen

Het gebied van Schleswig

Het grondgebied aan Polen afgestaan

Alle tot dan aangemunte stukken, zowel van het keizerrijk (1872-1918) als van de Weimar republiek, waar de adelaar op afgebeeld is, tonen deze vogel met de spichtige tong uit zijn geopende bek.

Vanaf 1936 houdt de heraldische adelaar een kroon met hakenkruis in zijn klauwen, maar zijn bek is gesloten. Was dit een geheim oogmerk van de stempelsnijder? In ieder geval was het een verwittiging aan wie voortaan zijn bek nog durfde te openen.

Zeker bestaan er nog andere eigenaardige en amusante détails. Aan U ze ons kenbaar te maken !

René MERCK en René BURGUN

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Franse stukken van 20 frank 1950

Aangaande dit stuk deden we een rondvraag bij onze lezers en wij delen hier de bevindingen van Mr. A. Despretz, mede. Rekening houdend met het bestaan van twee variëteiten voor wat betreft :

de handleiding (op één of twee lijnen)

het aantal pluimen (drie of vier).

Twee muntateliers (zonder (Parijs) en met B van Beaumont - le Roger, kwam hij tot besluit dat er uiteindelijk acht variëteiten mogelijk waren.

« Numismatique et Change » boog zich eveneens over dit probleem. De inlichtingen door haar lezers verstrekt zijn in onderstaande tabel samengevat.

1. Handtekening G. Guiraud op 1lijn, 3 pluimen in de staart van de haan 1950
- 1a. Handtekening G. Guiraud op 1 lijn, 3 pluimen in de staart van de haan 1950 B
2. Handtekening G. Guiraud op 1 lijn, 4 pluimen in de staart van de haan 1950
- 2a. Handtekening G. Guiraud op 1 lijn, 4 pluimen in de staart van de haan 1950 B

3. Handtekening G. Guiraud op 2 lijnen, 3 pluimen in de staart van de haan 1950
- 3a. Handtekening G. Guiraud op 2 lijnen, 3 pluimen in de staart van de haan 1950 B
4. Handtekening G. Guiraud op 2 lijnen, 4 pluimen in de staart van de haan 1950 (?)

(bestaat misschien)

- 4a. Handtekening G. Guiraud op 2 lijnen, 4 pluimen in de staart van de haan 1950 B

Ziehier dus eveneens 8 variëteiten waarvan zeven reeds gecontroleerd werden en één (nr 4°) waarvan het bestaan tot heden niet bevestigd werd.

Zo een bereidwillige lezer dit stuk mocht bezitten zouden we hem dank weten het te willen melden aan :

Numismatique et Change - Louppy-sur-Chée, 55000 - Bar le Duc, France.

Andere opmerkingen terzake zijn eveneens welkom.

Over een Tsjechoslovaakse medaille

Mijnheer F. Leduc uit Quiévrain schrijft ons :

Ik bezit een médaille van de republiek Tsjechoslovakië, geslagen ter gelegenheid van haar 10 jarig bestaan. De beeldenaar vertoont de heilige Wenceslas en op de keerzijde is de heilige Irokop afgebeeld.

Wat is de betekenis van de voorstelling : de heilige aan de ploegstaart terwijl de duivel in de ploeg gespannen is. Wat zou hiervan de oorsprong zijn ?

Het is een graveerwerk van Otakar Spaniel, geboren in 1881 en gestorven te Praag in 1955.

Wie kan hierover inlichtingen verstrekken ?

BELGISCHE AANMUNTING IN ENGELAND TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

Luidens een studie over deze aanmunting kunnen de juiste cijfers betreffende het slagaantal van het zilveren één frank stuk met de beeldenaar van koning Albert als volgt vastgelegd worden :

Jaartal 1914

940.000 exemplaren van het stuk met Franse tekst werden in Augustus 1914 te Brussel geslagen.

Vervolgens fabricceert « The Mint » in Birmingham 5.281.581 exemplaren met Franse tekst en een gelijk aantal met Nederlandse tekst.

Al deze stukken werden in omloop gebracht. Zij komen overvloedig voor.

Jaartal 1917

geslagen te Birmingham :

Franse tekst : 4.630.000 eks.

Nederlandse tekst : 3.910.000 eks.

Jaartal 1918

geslagen te Birmingham :

Franse tekst : 370.000 eks.

Nederlandse tekst : 1.099.220 eks.

De stukken geslagen in 1917 en 1918, ofschoon bestemd om in de omloop te worden gebracht, werden niet uitgegeven, zij werden hermolten in 1920. The Mint behield twee exemplaren van iedere varieteit. Tot heden is er slechts één enkel exemplaar met franse tekst van het jaartal 1917 gekend, het bevindt zich in privé verzameling.

Maurice COLAERT

RUILBEURZEN

8ste Internationale numismatische dag te Hasselt

De 8ste Internationale numismatische dag zal doorgaan op zondag 12 oktober 1975 in de grote balzaal van het Cultureel Centrum van Hasselt. De manifestatie vangt aan om 9 uur en eindigt om 19 uur. Voor verdere inlichtingen en reservaties kan men terecht bij het Sekretariaat van de Numismatische Kring Hasselt, Sepulkrijnenlaan 55 te 3500 Hasselt, tel. 011/27.84.11.

Internationale numismatische ruilbeurs te Tienen

Zoals vorige jaren het geval was, en thans ter gelegenheid van de 8ste verjaring van de stichting van de Kring zal Numismatica Tienen opnieuw een Internationale numismatische ruilbeurs inrichten. Deze ruilbeurs zal plaats vinden op 11 november 1975 van 8.30 uur tot 17 uur in de Grote Sporthall van de Stadsschouwburg van Tienen. Meer dan 300 meter tafelruimte zullen ter beschikking staan van de deelnemers die verder alle gewenste comfort zullen genieten. Er zal tevens gezorgd worden voor eetgelegenheid, koffie en frisdranken. Reservaties kunnen geschieden bij :

1. De heer André Dewil, Secretaris, Vianderstraat 9, 3300 Tienen (tel. 016/81.49.47).
2. De heer Pierre Paul Schraepen, Voorzitter, St. Martinusstraat 22, 3300 Tienen (tel. 016/81.37.40).